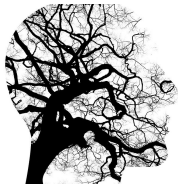

Factorii dezvoltării psihice

Ciprian-Mihai Ceașescu

Instruire asistată de calculator
Tema 2

Ianuarie 2020

- 1 Aspecte ale dezvoltării
- 2 Factorii dezvoltării psihice
- 3 Teorii ale dezvoltării

- **Biologice**

- dezvoltarea fizică;
- morfologică;
- biochimică.

- **Psihice**

- elaborarea componentelor psihicului;
- evoluția componentelor psihicului.

- **Sociale**

- tendințe de rol social;
- comportamente de rol social.

- Maturizarea:

- proces de creștere fizică și abilitare motorie;
- prin intermediul eredității;
- ritm și succesiune de etape bine determinate.

- Învățarea:

- proces de cunoaștere și achiziții de informații;
- experimentarea situațiilor de viață;
- produce schimbări durabile în gând, emoție, comportament.

Factorii dezvoltării psihice

- Ereditate
- Mediul
- Educația

Dezvoltarea se *sprijină pe terenul **eredității***, *își extrage conținuturile din datele furnizate de **mediul** socio-cultural și este ghidat de **educație**.*

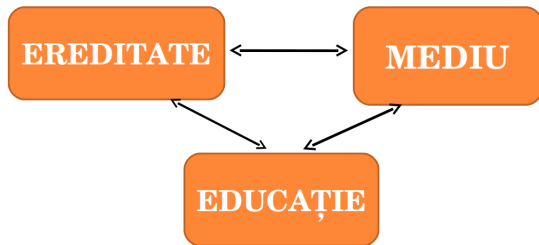

Figure: Legătura dintre factorii dezvoltării psihice

- Însușirea fundamentală a materiei vii de autoconservare și autoreproducere prin transmiterea caracteristicilor de specificitate generațiilor succesoare prin intermediul codului genetic;
- Ca un complex de **predispoziții** și **potențialități** și nu ca o transmitere a trăsăturilor antecesorilor;
- Diversitatea psihologică umană are și o rădăcină ereditară, dar nu se reduce la aceasta;
- Creează premisele unor momente de optimă intervenție din partea mediului educativ, în așa numitele perioade sensibile sau critice. Anticiparea sau pierderea perioadelor – ineficientă (ex. mersul, scrisul).

- Cuprinde toți **stimulii** care îl influențează pe om, toate **relațiile** pe care le stabilește mai ales în mod direct (dar și indirect) cu aspectele existenței naturale:
 - **teritorial-geografice** (relief, climă, vegetație, faună, etc.);
 - **social-economice** (grupul social familial);
 - condițiile de hrană, îmbrăcăminte;
 - condițiile culturale.
- Proximal și distal;
- **Nișa de dezvoltare** - totalitate a stimulilor mediului pentru un copil la o anumită vârstă.

- **Obiectele și locurile** accesibile copilului la diverse vârste;
- **Răspunsurile și reacțiile** anturajului față de copil;
- **Cerințele** adultului vizând competențele încurajate, vârsta la care sunt solicitate și nivelul de performanță solicitat;
- **Activitățile** impuse, propuse copilului sau acceptate de acesta;
- **Diferențele interculturale** care dau naștere unor nișe de dezvoltare diferite, chiar pentru aceeași vârstă prezente concomitent în spații diferite.

- Ansamblul de acțiuni și influențe fundamentate științific și utilizate conștient în direcția procesului de formare a copilului ca personalitate;
- Cel mai elaborat factor;
- Activitate **socială**, cu reguli și un context deosebit;
- Are tendința de a-i domina pe ceilalți doi factori, ereditatea și mediul.

- **Teoria dezvoltării inteligenței - Piaget (1980)**

Adaptarea se realizează prin asimilarea informației de bază în cadrul schemelor operatorii prin interiorizarea acestora și prin acomodarea de nivel superior la mediu.

Figure: Jean Piaget.

- **Teoria dezvoltării sexualității - Freud (1910)**

Instinctul sexual este cel mai important în dezvoltarea echilibrată și armonioasă a copilului.

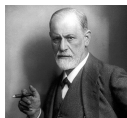

Figure: Sigmund Freud.

- Stadiul **inteligenței senzorio-motorii** (0 - 2 ani)
 - coordonarea senzorialității și a motricității;
 - acțiuni de rezolvare de probleme simple adaptative;
 - conduita suport, conduita baston.
- Stadiul **inteligenței preoperaționale** (2 - 7 ani)
 - funcția simbolică a gândirii și limbajului, funcția reprezentativă;
 - diferențiază, clasifică, denumeste obiecte, dar fără criterii.

- Stadiul **operațiilor concrete** (7 - 12 ani)
 - separă și reunește obiectele, asociază și face categorii, ordonează după criterii relativ exacte și stabile;
 - constanțele perceptive (invarianța, reversibilitatea, conservarea materiei);
 - NUMAI în prezența obiectelor.
- Stadiul **operațiilor formale** (12 - 16 ani)
 - operațiile gândirii;
 - ÎN ABSENȚA obiectelor;
 - emite judecăți, face raționamente;
 - gândirea filosofică.

Părerii asupra teoriei dezvoltării inteligenței - Piaget

- Teoria conform căreia capacitatea intelectuală este calitativ diferită la vârste diferite și copiii au nevoie de interacțiunea cu mediul înconjurător pentru a câștiga competență intelectuală, a influențat știința educației și psihologia;
- A afectat modelul, proiectul învățării naturale pentru copiii mai mici;
- A ajutat la dezvoltarea matematicii și a programelor științifice.

- Stadiul **oral** (0 - 1 an)
 - modalitatea principală de satisfacere a nevoilor (obținere a plăcerii) este prin intermediul gurii;
 - suptul la sân.
- Stadiul **anal** (1 - 3 ani)
 - control sfincterian;
 - poate fi traumatizant dacă este însoțit de amenințări și pedepse.

- Stadiul **falic** (3 - 6 ani)
 - interes pentru zona genitală;
 - interes pentru părintele de sex opus;
 - complexe: Oedip, Electra, de castrație.
- Stadiul **latent** (6 - 12 ani)
 - debutul școlarității;
 - canalizarea energiei către activitățile acceptate social.

- Stadiul **genital** (după 12 ani)
 - începe pubertatea;
 - maturizarea organelor genitale;
 - începerea vieții sexuale.

Părereri asupra teoriei dezvoltării sexualității - Freud

- Exagerarea rolului sexualității în dezvoltare;
- A orientat atenția cercetătorilor, psihologilor, psihiatrilor și pedagogilor către vârstele mici și rolul experiențelor timpurii ca factori de dezvoltare ulterioară a omului;
- A studiat și a dat temă de studiu și urmașilor în legătură cu afectivitatea și emotivitatea și rolul lor în dezvoltarea umană; rolul iubirii, fricii, anxietății;
- A îndreptat eforturile cercetătorilor din domeniul psihologiei și pedagogiei spre explorarea inconștientului, a motivațiilor bazale, inconștiente și a orientat atenția pe acestea.

Sfârșit